

2 PRIMÀRIA

REFORÇ I AMPLIACIÓ

Coneixement del medi

Fitxes de reforç

Fitxa 1	Som diferents	3
Fitxa 2	Els ossos i les articulacions	4
Fitxa 3	Els músculs	5
Fitxa 4	Tipus d'aliments	6
Fitxa 5	L'alimentació saludable	7
Fitxa 6	L'aire	8
Fitxa 7	L'aigua	9
Fitxa 8	La Terra i el Sol	10
Fitxa 9	La Lluna i les estrelles	11
Fitxa 10	Les forces i les màquines	12
Fitxa 11	Els mamífers	13
Fitxa 12	Els ocells i els rèptils	14
Fitxa 13	Els amfibis i els peixos	15
Fitxa 14	Els insectes	16

Fitxa 15	Les plantes	17
Fitxa 16	Els paisatges	18
Fitxa 17	La localitat	19
Fitxa 18	Els mitjans de transport	20
Fitxa 19	Les normes de circulació	21
Fitxa 20	Els productes	22
Fitxa 21	El rellotge i el calendari	23
Fitxa 22	Abans i ara	24

Fitxes d'ampliació

Fitxa 1	25	Fitxa 6	30	Fitxa 11	35
Fitxa 2	26	Fitxa 7	31	Fitxa 12	36
Fitxa 3	27	Fitxa 8	32	Fitxa 13	37
Fitxa 4	28	Fitxa 9	33	Fitxa 14	38
Fitxa 5	29	Fitxa 10	34	Fitxa 15	39

Reforç i ampliació Coneixement del medi 2 és una obra col·lectiva concebuda, creada i realitzada al Departament de Primària Illes Balears/Santillana Educación, S. L., sota la direcció de JOSÉ LUIS ALZU GOÑI i MIQUEL VIVES MADRIGAL

Il·lustració: Juan Carlos Carmona i Georgina Gamundí

Correcció: Catalina Noguera

Edició: Miquel Vives Madrigal

© 2007 by Illes Balears/Santillana Educación, S. L.
Gremi de Teixidors, 26, local 13, 1r. 07009 Palma
PRINTED IN SPAIN
Imprès a Espanya per

CP: 849225
Depòsit legal:

Aquest quadern està protegit per les lleis de drets d'autor i la seva propietat intel·lectual correspon a Illes Balears/Santillana. Els usuaris legítims d'aquest quadern només estan autoritzats a fer-ne fotocòpies per usar-les com a material d'aula. Queda prohibida qualsevol altra utilització tret dels usos permesos, especialment aquella que tinguí finalitats comercials.

Nom _____ Data _____

Recorda

- Cada persona té un nom i uns llinatges, un aspecte físic i uns sentiments propis.
- Tots som diferents, però tenim els mateixos drets.

1. Com se sent cada un? Escriu.

avorrit

alegre

espantat

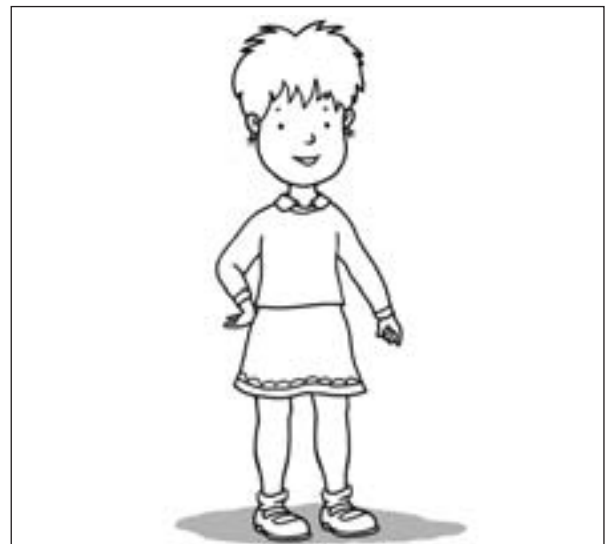
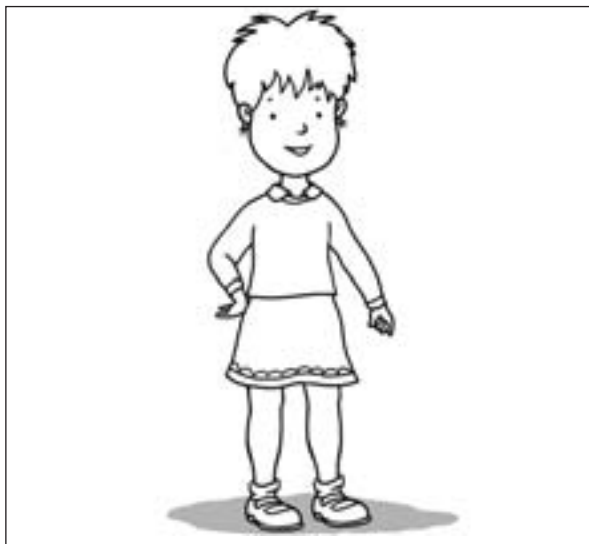

---

2. Pinta les nines perquè tinguin un aspecte físic diferent.

Nom _____ Data _____

Recorda

- El nostre cos s'aguanta gràcies als ossos, que formen l'**esquelet**.
- Els **ossos** són durs i rígids i s'uneixen els uns amb els altres en les **articulacions**.

1. Completa cada oració amb la paraula corresponent.

articulacions

ossos

esquelet

- A l'interior del cos es troben els .
- Els ossos formen l'.
- Els ossos s'uneixen entre si en les .

2. Completa el nom de cinc articulacions. Després, cerca'ls en la sopa de lletres.

G

T

M

C

C

C	O	L	Z	E	A	O
A	H	S	E	T	I	M
C	R	L	Z	U	P	U
O	C	S	G	R	W	S
X	A	T	Z	M	H	C
E	N	W	C	E	A	L
G	E	N	O	L	L	E
F	L	O	T	L	W	T
J	L	M	L	S	E	R

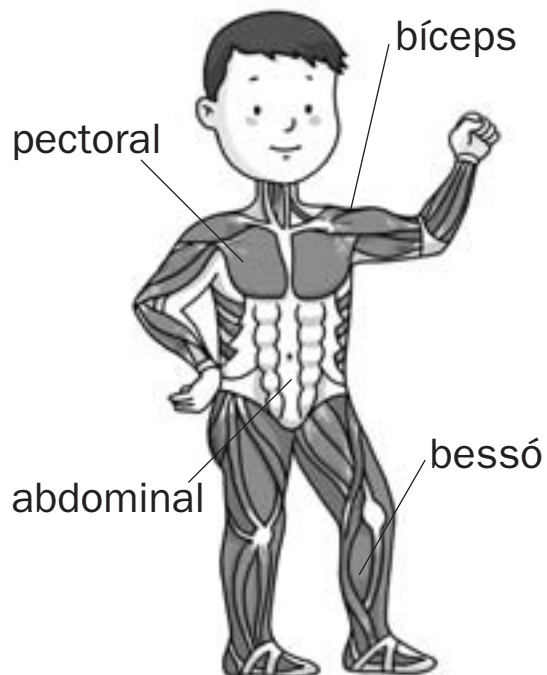
Nom _____ Data _____

Recorda

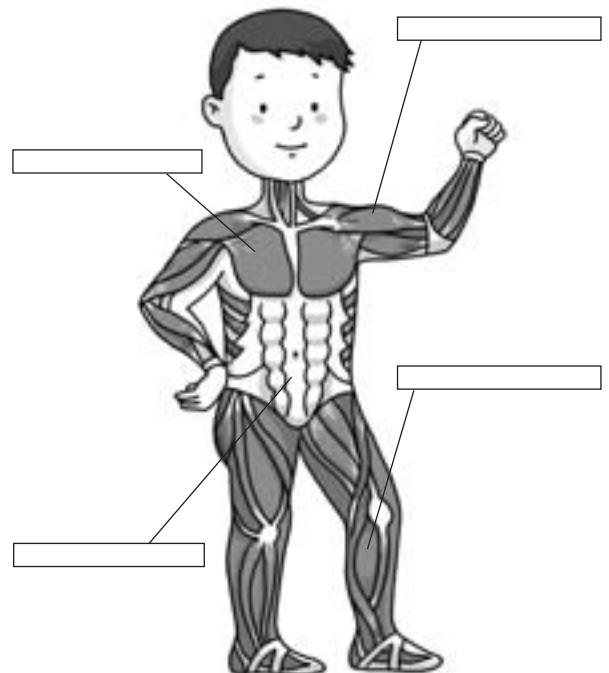
- Els **músculs** es troben davall la pell i recobreixen l'esquelet.
- Els músculs són **elàstics** i ens permeten moure el cos.

1. Observa el dibuix A i copia els noms dels músculs en el dibuix B.

Dibuix A

Dibuix B

2. Escriu V si és vertader o F si és fals.

- Els músculs formen l'esquelet.
- Els músculs són elàstics.
- Els músculs ens permeten moure el cos.
- Els músculs més importants són el colze i el canell.
- A la cara tenim músculs.

Nom _____ Data _____

Recorda

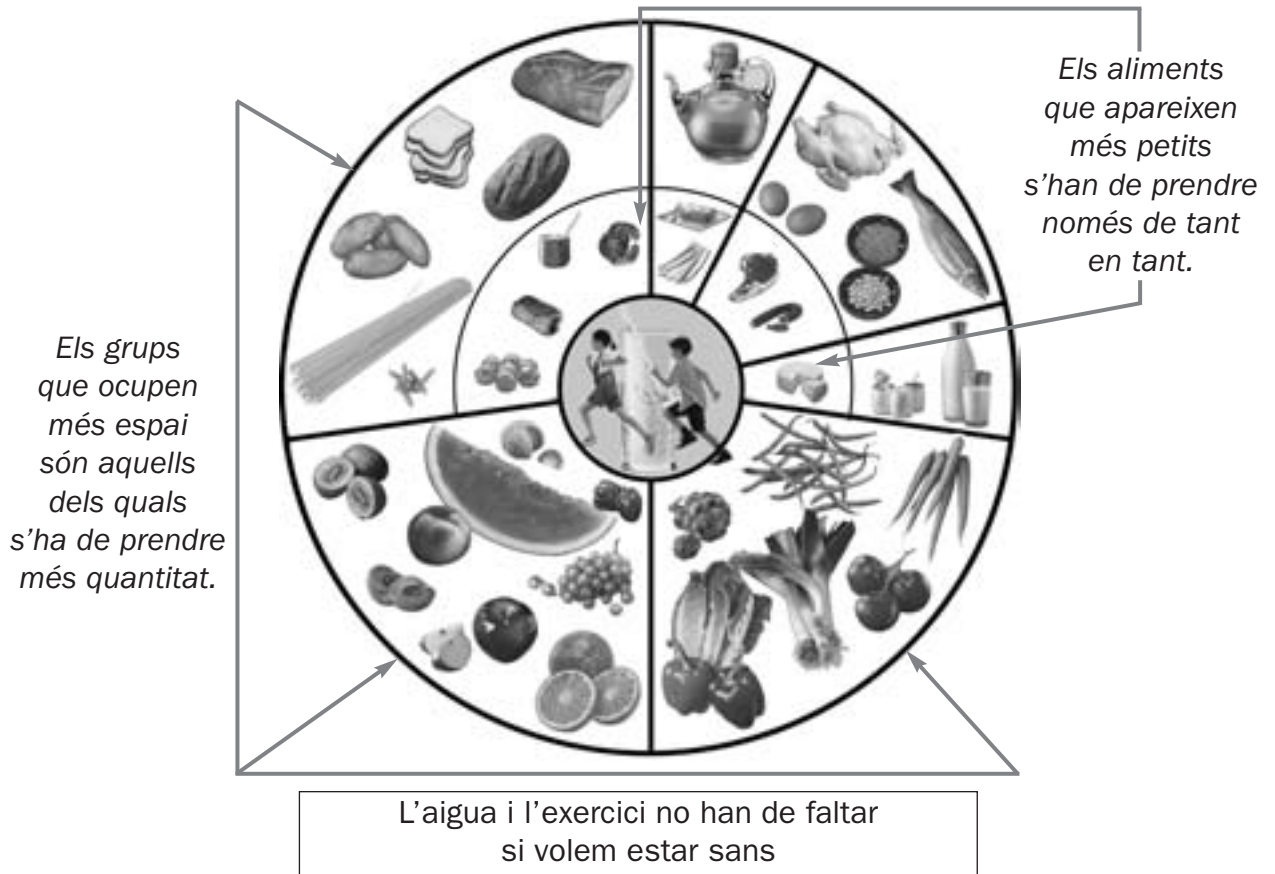
- Els aliments naturals poden ser d'origen vegetal o d'origen animal.
- Els aliments elaborats són els que es preparen amb aliments naturals.

1. Relaciona.**Aliments naturals****Aliments elaborats****2. Escriu vegetal o animal, segons correspongui.**▶ Origen ▶ Origen ▶ Origen ▶ Origen

Nom _____ Data _____

Recorda

- Una **alimentació saludable** és la que ajuda a trobar-nos més sans.
- L'**alimentació** ha de ser **suficient i variada**.

1. Observa la roda dels aliments. Després, completa.

- Tres aliments que has de prendre cada dia.

- Tres aliments dels quals no has d'abusar.

- Dues coses que no poden faltar en una alimentació saludable.

Nom _____ Data _____

Recorda

- L'aire és una mescla de diversos gasos diferents.
- L'oxigen és un gas que necessiten les persones, els animals i les plantes per viure.

1. Encercla els objectes que contenen aire.**2. Escriu sí o no, segons correspongui.**

- L'aire està pertot. ▶
- L'aire ocupa espai. ▶
- L'aire es mou. ▶
- En l'aire hi ha oxigen. ▶
- L'aire es pot veure. ▶
- Els éssers vius necessiten oxigen per viure. ▶

Nom _____ Data _____

Recorda

- Les persones, els animals i les plantes necessitam aigua per viure.
- L'aigua és líquida, però es pot transformar en gel, que és sòlid, i en vapor d'aigua, que és gas.

1. Observa els dibuixos i retxa les oracions que són falses.

La neu és aigua líquida.

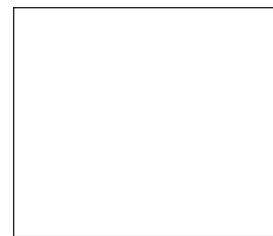
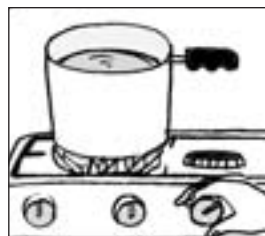
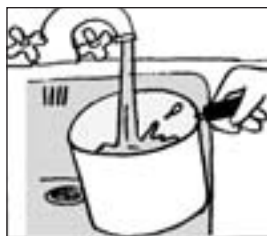

Podem agafar l'aigua líquida amb les mans.

Quan l'aigua líquida s'encalenteix, es converteix en gas.

2. Observa amb atenció i dibuixa què passarà al final. Després, completa.

- Quan l'aigua s'encalenteix, es converteix en _____.
- Quan l'aigua es refreda, es converteix en _____.

Nom _____ Data _____

Recorda

- La **Terra** és una gran esfera. A la superfície hi ha aigua i terra ferma, i està voltada d'aire.
- La Terra tarda **vint-i-quatre hores** a girar sobre ella mateixa i un **any** a girar al voltant del **Sol**.

1. Pinta segons la clau.

vermell

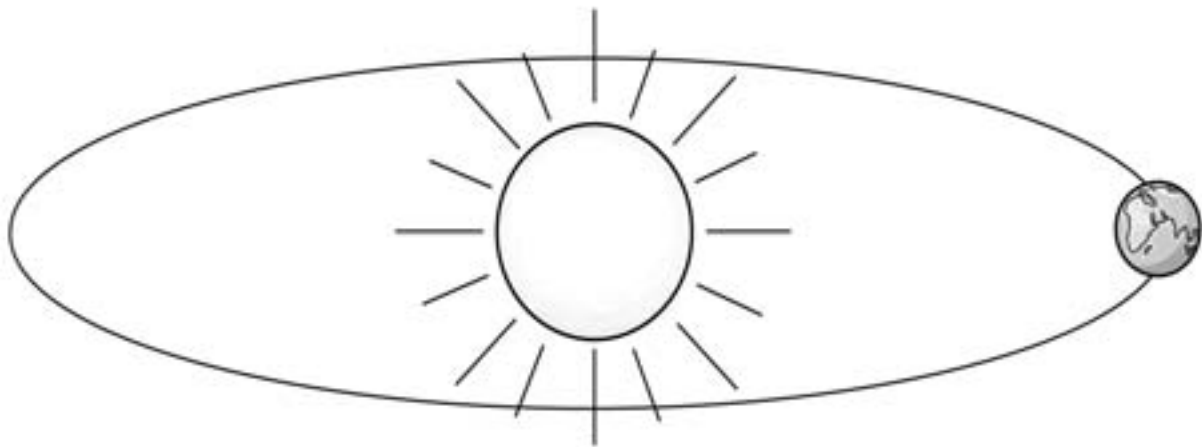
la Terra

blau

el Sol

verd

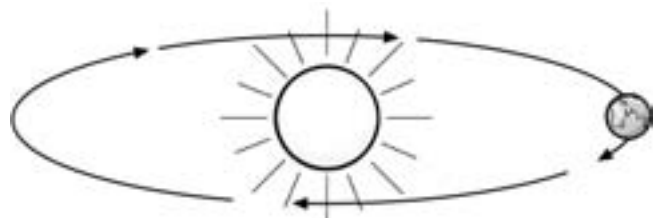
la línia que indica el moviment de la Terra

2. Relaciona.

La Terra tarda un any a fer una volta entorn del Sol.

La Terra tarda vint-i-quatre hores a fer una volta entorn d'ella mateixa.

Nom _____ Data _____

Recorda

- La **Lluna** gira al voltant de la Terra i no té aire ni aigua.
- El **Sol** és l'**estrella** més pròxima a la Terra i de la qual rebem més llum.
- Les **estrelles** formen grups en el cel que s'anomenen **constel·lacions**.

1. Completa amb les paraules corresponents.

constel·lacions

Sol

Lluna

- A la _____ no hi ha aigua ni aire.
- El _____ és l'estrella més pròxima a la Terra.
- Els grups d'estrelles s'anomenen _____.

2. Escriu *dia* o *nit*, segons correspongui, i explica per què.

_____

_____

- És de _____, perquè _____
_____.
- És de _____, perquè _____
_____.

Nom _____ Data _____

Recorda

- Les **forces** fan que els objectes comencin a moure's, s'aturin, es deformin o es trenquin.
- Amb les **màquines** podem fer les nostres activitats amb facilitat.

1. Què fa que funcioni cada màquina? Pinta segons la clau.

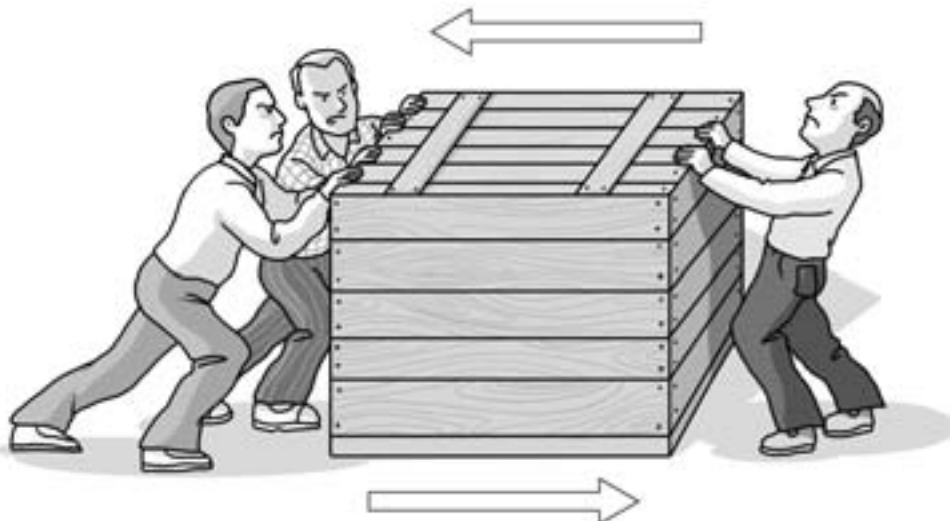
verd → la força de les persones

blau → l'electricitat

vermell → el vent

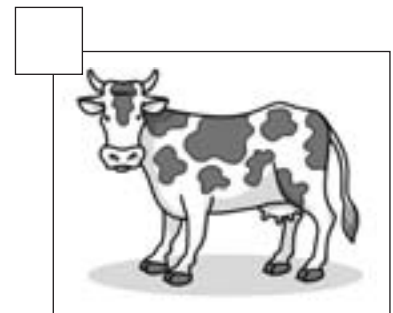
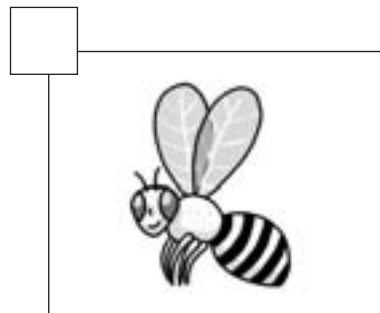
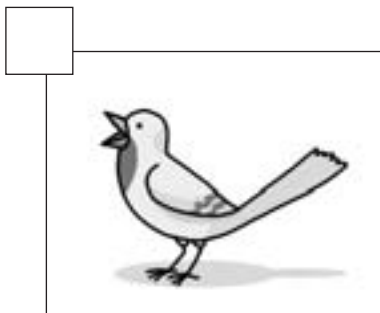
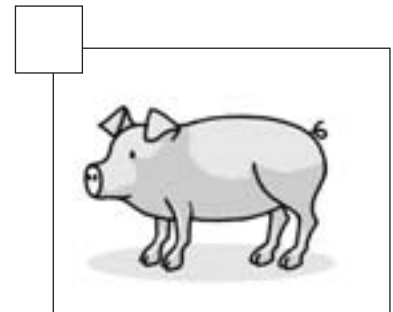
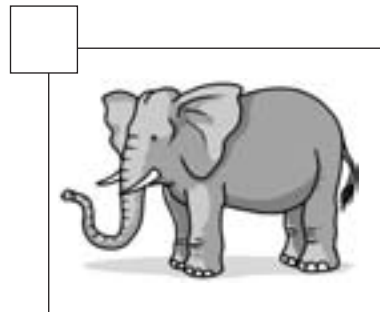
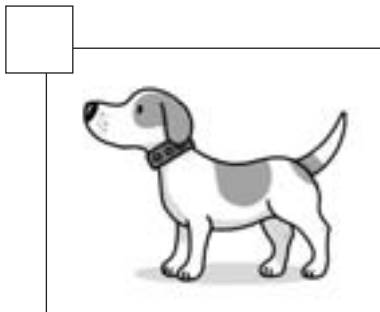
2. Cap on es mou la caixa? Pinta la fletxa correcta.

Nom _____ Data _____

Recorda

Els **mamífers** són animals vertebrats que tenen pèl, neixen del ventre de la mare i mamen.

1. Quins animals mamen? Marca i completa.

- El c _____, l'e _____, el p _____
i la v _____ són m _____.

2. Què tenen en comú tots els mamífers? Marca.

- Que són animals vivípars.
- Que tenen plomes.
- Que mamen.
- Que són animals vertebrats.

Nom _____ Data _____

Recorda

- Els **ocells** tenen bec, ales i plomes. A més, neixen d'ous.
- Els **rèptils** tenen escates i repten. A més, neixen d'ous.

1. Com són aquests animals? Escriu sí o no.

• Té escates. ▶

no

sí

• Té plomes. ▶

• És vertebrat. ▶

• És ovípar. ▶

• Vola. ▶

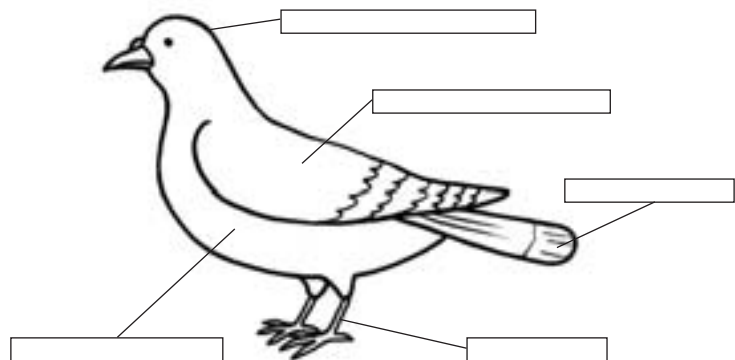
• Repta. ▶

• És un ocell. ▶

• És un rèptil. ▶

2. Pinta el dibuix i escriu cada nom al seu lloc.

- cap
- potes
- tronc
- ales
- coa

Nom _____ Data _____

Recorda

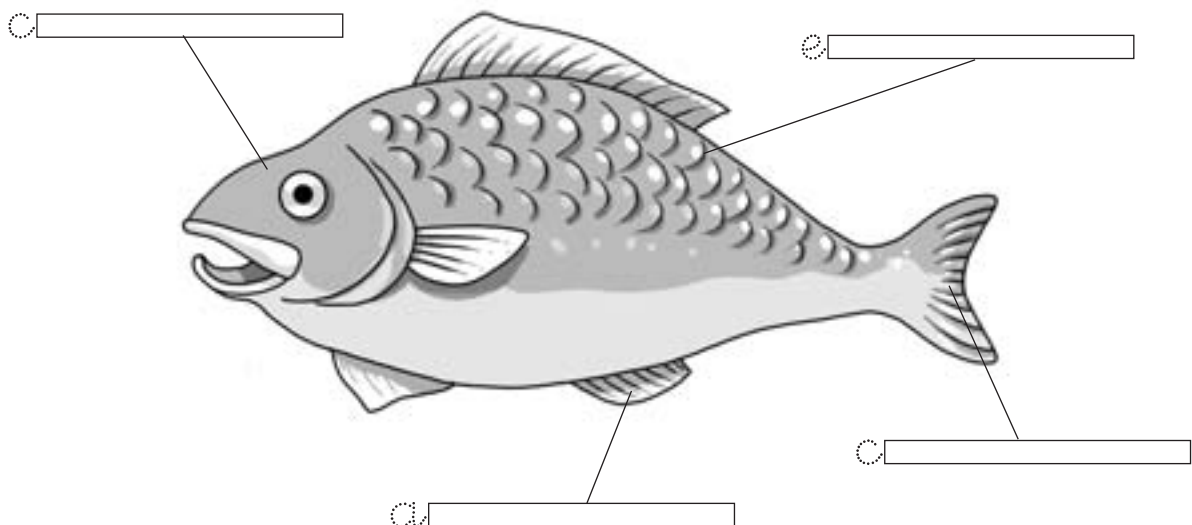
- Els **peixos** són animals que viuen en l'aigua, posseeixen aletes, tenen la pell coberta d'escates i neixen d'ous.
- Els **amfibis** tenen la pell nua i neixen d'ous. Quan neixen viuen en l'aigua i quan creixen poden viure en terra.

1. Observa els animals i encercla de vermell un amfibi. Després, respon.

- Com tenen la pell els amfibis? _____
- Com neixen els amfibis? _____
- On viuen els amfibis? _____
- _____

2. Observa el dibuix i escriu els noms de les parts d'un peix.

Nom _____ Data _____

Recorda

- Els **insectes** són animals invertebrats.
- Els animals **invertebrats** són els que no tenen ossos.

1. Són vertebrats o invertebrats? Relaciona cada animal amb el cartell que li correspongui.

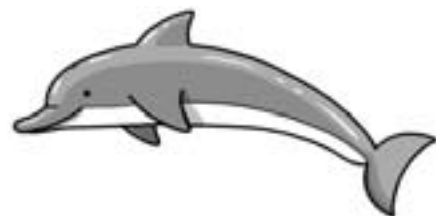

Animals vertebrats

Són els animals que tenen ossos.

Animals invertebrats

Són els animals que no tenen ossos.

2. Observa el dibuix i retxa allò que no correspongui.

- És un animal invertebrat.
- És un insecte.
- Té el cos cobert de plomes.

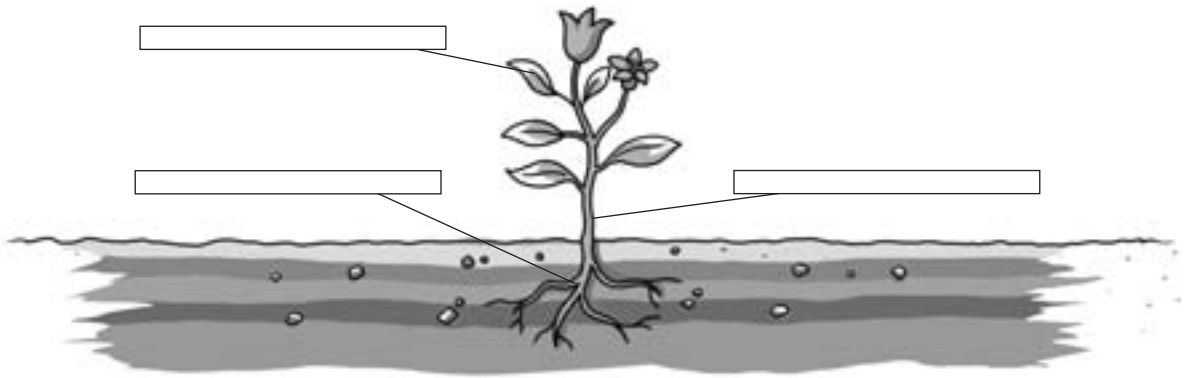
Nom _____ Data _____

Recorda

- Les **plantes** són éssers vius.
- Les parts de les plantes són: **arrel**, **tija** i **fulles**.
- Les plantes poden ser **arbres**, **arbustos** o **herbes**.

1. Llegeix i escriu el nom de cada part d'aquesta planta.

- L'**arrel** està davall terra.
- De la **tija** poden sortir branques més primes.
- Les **fulles** surten de la tija i de les branques.

2. Relaciona cada planta amb l'etiqueta corresponent.

Arbust

Té una tija
dura i curta.

Arbre

Té una tija
grossa i dura,
que es diu tronc.

Herba

Té una tija
tendra i verda.

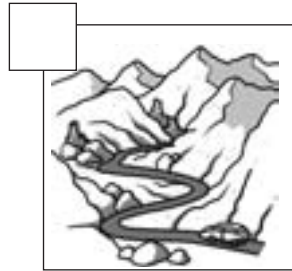
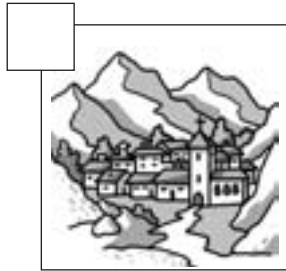
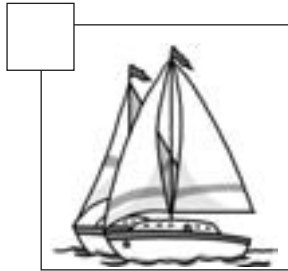
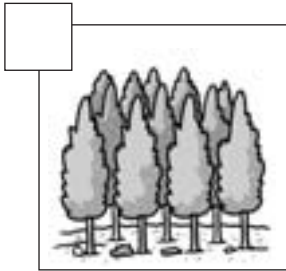
Nom _____ Data _____

Recorda

Els paisatges poden ser de muntanya o de costa.

- En els **paisatges de muntanya** hi ha boscos, pastures i rius; i els pobles són petits.
- En els **paisatges de costa** hi ha mar, platges i penya-segats.

1. Marca amb una X el que es pot veure en un paisatge de muntanya. Després, completa el text.

En els paisatges de muntanya hi ha i estrets.

Les són estretes i els són petits.

2. Observa el paisatge de costa i marca amb una X els elements fets per les persones.

Nom _____ Data _____

Recorda

- La ciutat o el poble on vivim és la nostra **localitat**.
- Els **serveis municipals** de la localitat els organitza l'**ajuntament**.
- El **batle** i els **regidors** dirigeixen l'ajuntament.

1. Llegeix i relaciona.

☐ Dirigeixen l'ajuntament	☐ Jardiners
☐ Agranen els carrers	☐ Bombers
☐ Cuiden els jardins	☐ Batle i regidors
☐ Combaten els incendis	☐ Polícies
☐ Vetlen per la seguretat	☐ Agranadors

2. A quin servei municipal s'ha de dirigir cada persona?

Marca amb una X.

- Enllumenat.
- Bombers.

- Neteja dels carrers.
- Manteniment de parcs.

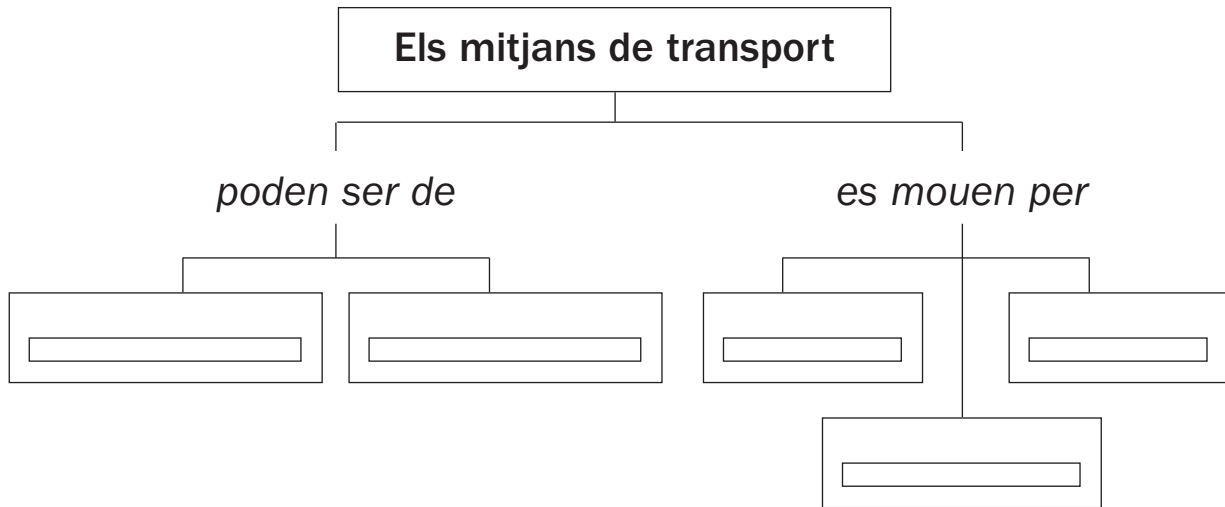
Nom _____ Data _____

Recorda

- Els **mitjans de transport** serveixen per transportar persones o mercaderies.
- Els mitjans de transport es poden moure per la **terra**, pel **mar** o per l'**aire**.

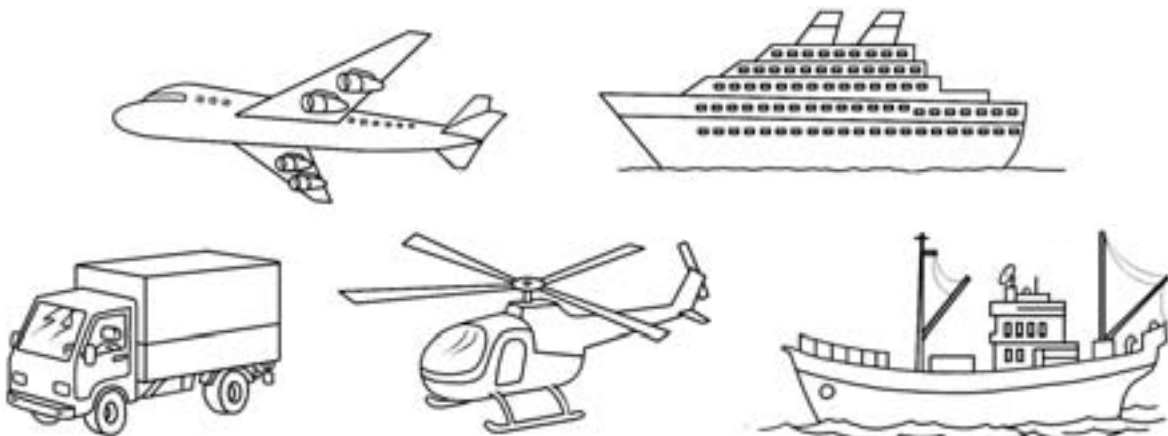
1. Completa l'esquema amb les paraules del requadre.

mar   persones   aire   mercaderies   terra

2. Pinta segons la clau.

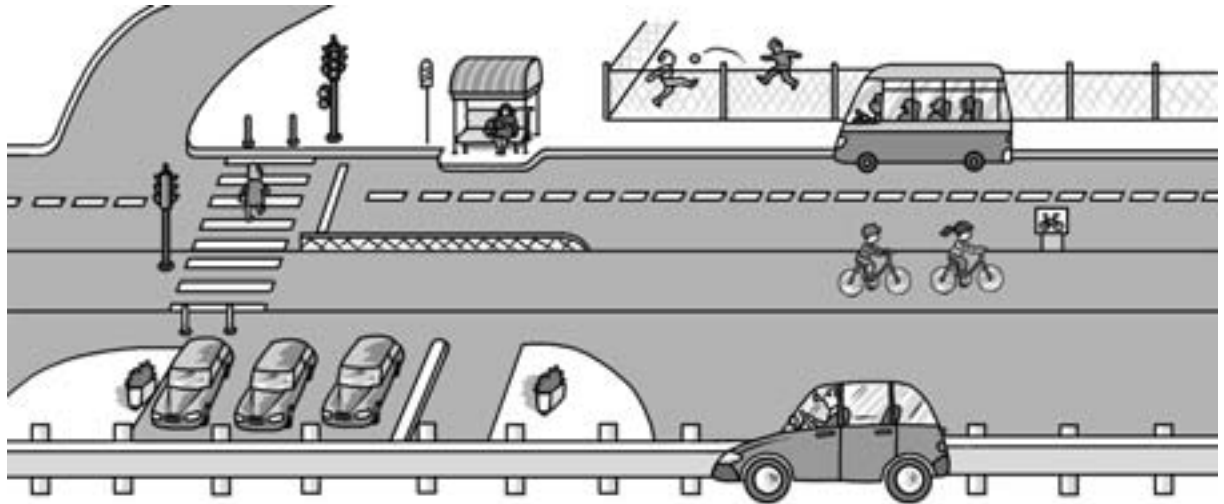
vermell → Transport per terra.   **blau** → Transport per aire.   **verd** → Transport per mar.

Nom _____ Data _____

Recorda

Les **normes de circulació** ajuden a evitar accidents i faciliten els desplaçaments.

1. Observa i marca en cada cas la resposta correcta.

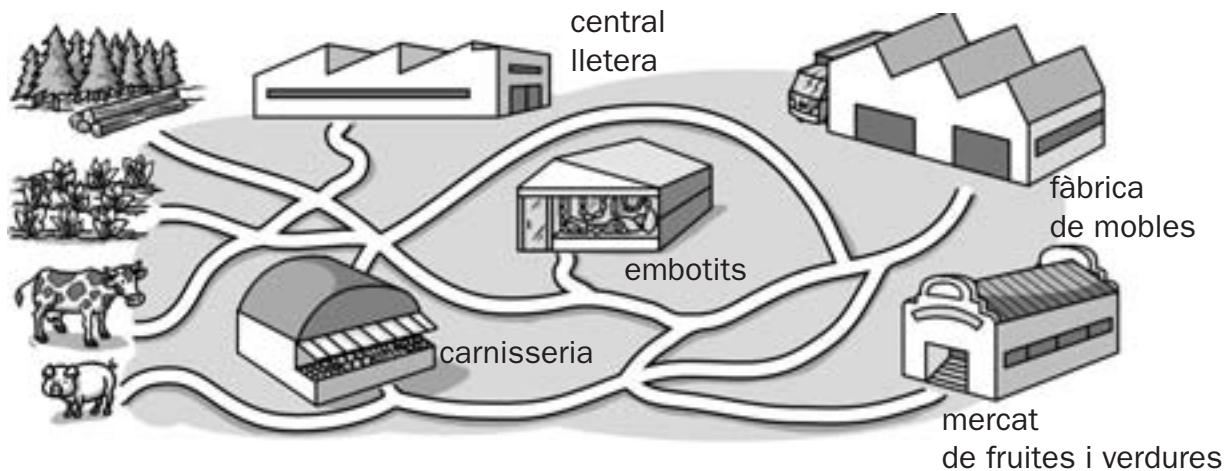
- Per on han de travessar els vianants el carrer?
  - Per la cantonada.
  - Pel pas de vianants.
- On s'ha d'esperar l'autobús?
  - A la parada.
  - A la calçada.
- On han de viatjar els infants dins el cotxe?
  - Al seient de davant.
  - Al seient de darrere.
- On han de jugar els infants a pilota?
  - Als camps esportius.
  - A la vorera.
- Per on circulen els cotxes i els autobusos?
  - Per la calçada.
  - Per la vorera.

Nom _____ Data _____

Recorda

- Les **matèries primeres** s'usen per fabricar **productes elaborats**.
- Als **comerços** es compren i es venen els productes que les persones necessiten.

1. Pinta el camí que segueixen els productes.

Ara completa el text amb les paraules del requadre.

matèries primeres   fàbriques   productes elaborats

A les _____ els treballadors
 utilitzen _____
 per fabricar _____.

2. On compraries aquests productes? Relaciona.

medicaments ☐	☐ llibreria
bistecs ☐	☐ farmàcia
llibres ☐	☐ carnisseria

Nom _____ Data _____

Recorda

- Amb el **rellotge** mesuram les **hores**, els **minuts** i els **segons**.
- Amb el **calendari** comptam els **dies**, les **setmanes** i els **mesos**.

dilluns	dilluns	dimecres	dijous	divendres	diabte	domenge
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

1. Observa el full del calendari i respon.

- Quants de dies té aquest mes?
- El primer dilluns, quin dia és?
- Quin dia de la setmana és el dia 23?
- Quants de diumenges hi ha?

2. Llegeix el que va fer ahir n'Andreu i completa els rellotges.

Es va aixecar a les set i va berenar.

Dues hores més tard, va sortir a comprar llibres.

Va tornar a ca seva tres hores després.

A les sis va anar a visitar la padrina.

Va estar amb ella dues hores.

Se'n va anar a dormir a les onze, després de sopar.

Nom _____ Data _____

Recorda

Amb el **pas del temps** canvien les persones, els costums, els objectes i el paisatge.

1. Escriu davall de cada dibuix *abans* o *ara*, segons correspongui.

_____

_____

_____

_____

■ Ara completa.

tractor   rentadora   arada   a mà

- Abans, les persones rentaven la roba _____.
Ara, les persones utilitzen la _____.
- Abans, els agricultors llauraven la terra amb
l'_____. Ara, utilitzen el _____.

Nom _____ Data _____

Com es diuen les persones

Els llinatges ens serveixen per identificar la família a què pertanyem. Cada llinatge té un origen diferent i quasi tots són molt antics. Hi ha llinatges que procedeixen del nom propi d'un avantpassat, per exemple, Albertí, Pericàs o Ramonell signifiquen fill de n'Albert, fill d'en Pere o fill d'en Ramon. Altres fan referència a un lloc, per exemple, Martorell, Castelló o Vila. N'hi ha que deriven d'un ofici o professió, com Fuster o Ferrer. Fins i tot hi ha llinatges l'origen dels quals és el nom d'una planta o un animal, per exemple, Colom, Castanyer o Oliver.

1. Encercla en la sopa de lletres cinc llinatges i escriu-los.

A	O	I	X	O	C	O
L	W	Q	A	G	O	L
B	V	I	L	A	L	I
E	E	R	R	E	O	V
R	C	V	B	M	M	E
T	Z	X	A	O	G	R
I	F	E	R	R	E	R

C						
F						
A						
V						
O						

2. Quins llinatges són? Observa els dibuixos i completa.

C

C

V

Nom _____ Data _____

El taló d'Aquil·les

El taló és la part posterior del peu. El seu nom està relacionat amb una antiga història sobre un heroi grec que es deia Aquil·les.

Quan n'Aquil·les era molt petit, sa mare, Tetis, va decidir banyar-lo a la llacuna Estígia. La gent creia que aquestes aigües eren màgiques i que els qui s'hi submergien no morien mai. Així és que Tetis agafà el nin, subjectant-lo per un peu, i el va ficar dins l'aigua. Però el taló se li va quedar fora.

N'Aquil·les va morir en la guerra de Troia, quan li varen clavar una fletxa al taló, que era l'únic punt dèbil que tenia. Per això, quan una persona té una debilitat es diu que aquest és el seu taló d'Aquil·les.

1. Observa el dibuix del peu i pinta la part que correspon al taló.

2. Substitueix cada símbol per la vocal corresponent i esbrina el nom de tres ossos del peu.

★ → A

□ → E

▲ → I

◆ → O

✦ → U

T★RS

F★L★NG□

C★LC★N▲

_____

_____

_____

Nom _____ Data _____

El iogurt

El iogurt és un aliment ric en calci i proteïnes. S'obté a partir de la llet i és molt senzill de preparar.

Ingredients:

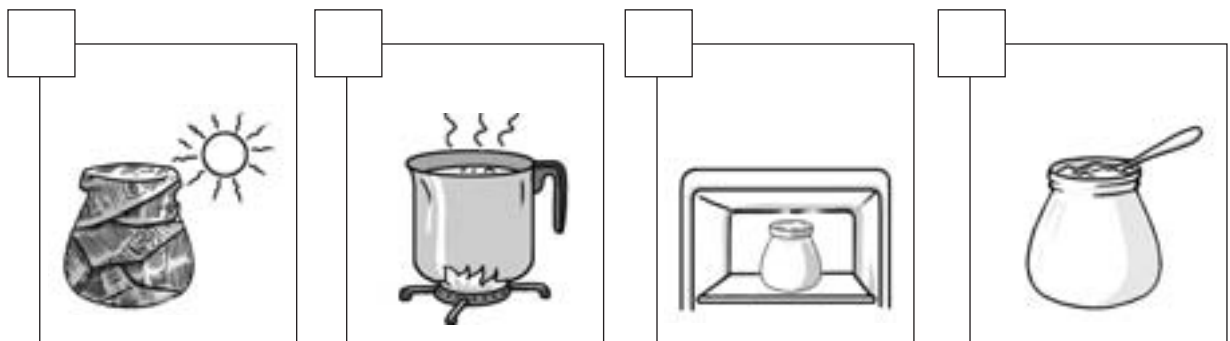
- ✓ Mig litre de llet.
- ✓ Una cullerada de iogurt natural.
- ✓ Un pot de vidre amb tapa.

Procediment:

1. Encalentiu la llet sense que arribi a bullir.
2. Apartar la llet del foc i deixar-la refredar.
3. Posar la cullerada de iogurt dins el pot de vidre, abocar-hi la llet i remenar perquè es mescli bé. Tapar el pot.
4. Embolicar el pot amb paper de diari i deixar-lo durant sis hores en un lloc temperat. Després, posar-lo a la nevera fins que es refredi.

1. Com es fa el iogurt? Ordena els dibuixos amb 1, 2, 3 i 4.

2. Completa.

El iogurt és ric en _____, que ens ajuden a créixer; i en _____, que enforteix els ossos.

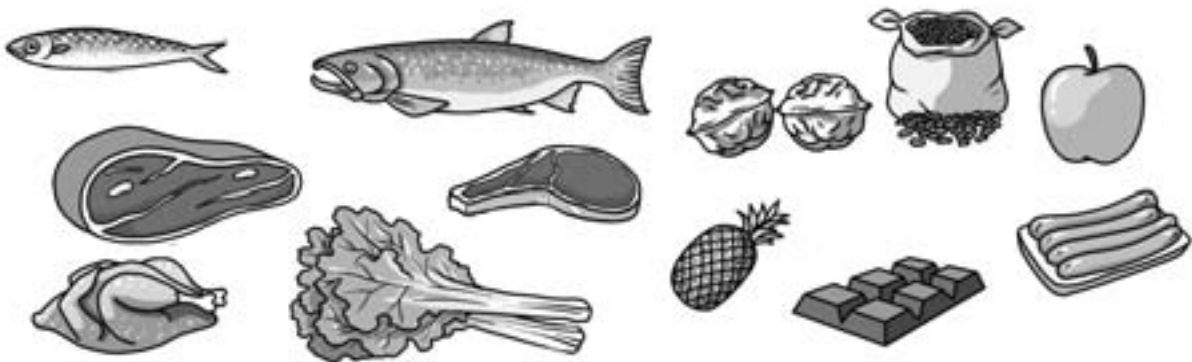
Nom _____ Data _____

La fibra

Per mantenir-nos sans hem de menjar aliments que contenguin tot allò que el nostre cos necessita: calci, hidrats de carboni, greixos, vitamines o proteïnes. Però hi ha altres components dels aliments que són també molt importants, per exemple, la fibra.

La fibra forma part dels aliments d'origen vegetal, com la pasta, l'arròs, les nous, les verdures, les fruites o els llegums. I és molt important per a la salut, perquè facilita el pas del menjar pel nostre cos. A més a més, quan prenem aliments rics en fibra, tenim la sensació que hem menjat molt i per això ens ajuda a no engreixar-nos.

1. Encercla els aliments que són rics en fibra.

2. Relaciona.

greixos

enforteix els ossos

vitamines

aporten energia

proteïnes

ajuden a estar sans

calci

ajuden a créixer

Nom _____ Data _____

Un desert ple d'aigua

L'Antàrtida és un dels deserts més grans del món, a pesar que no té arena ni hi fa calor. La veritat és que hi ha molta d'aigua: més de la mitat de l'aigua dolça del planeta es troba allà, però tota és en forma de gel.

L'Antàrtida està situada al pol sud i tot el sòl està congelat. Hi fa una temperatura tan baixa que és quasi impossible viure-hi: només els pingüins poden aguantar tant de fred!

1. Llegeix, pensa i respon.

- On està situada l'Antàrtida?
- La neu és aigua dolça o salada?
- On hi ha també aigua dolça?
- I aigua salada?

2. Completa aquesta fitxa sobre l'Antàrtida.

L'Antàrtida	
Situació:	<input type="text"/>
Sòl:	<input type="text"/>
Temperatura:	<input type="text"/>
Éssers vius que hi habiten:	<input type="text"/>

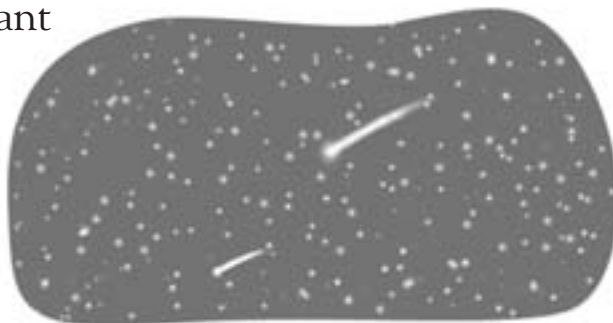
Nom _____ Data _____

Estrelles fugaces

Una estrella fugaç és una llum brillant i blanca que travessa el cel molt de pressa, com si caigués.

Encara que els deim estrelles, en realitat no ho són. Són roques que s'incendien en caure a la Terra i per això brillen tant. Les estrelles vertaderes són molt més grans i brillants, com el Sol.

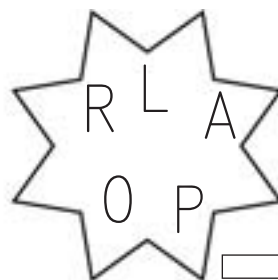
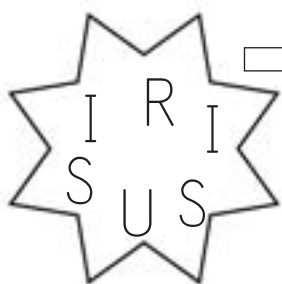
Per veure estrelles fugaces, has d'anar al camp o a qualsevol lloc tranquil, lluny de la ciutat i de les llums, una nit sense níguls i observar el cel amb una miqueta de paciència!

1. Llegeix i respon.

- Què és una estrella fugaç?
- Per què les estrelles fugaces no es poden veure durant el dia?

2. Ordena les lletres i podràs esbrinar el nom de tres estrelles molt brillants.

Nom _____ Data _____

Un inventor prodigiós

Darrere de quasi totes les màquines hi ha la història d'un inventor, és a dir, d'algú que va tenir una idea brillant i que es va dedicar a fer-la realitat.

Yoshiro Nakamatsu és un dels inventors que ha creat més invents. De fet, ha inventat més de dos mil objectes diferents. El més famós és el disquet d'ordinador.

Nakamatsu té prop de 80 anys i vol viure molts d'anys més per inventar més coses. Una de les seves darreres idees són unes sabates saltadores, les *super pyon pyon*, que permeten a les persones desplaçar-se fent bots.

1. Llegeix i respon.

- Qui és Yoshiro Nakamatsu?
- Quants d'objectes ha inventat?
- Quin és el seu invent més famós?
- Quin és el seu darrer invent?

2. Inventa i dibuixa una màquina que sigui capaç d'untar la mantega en el pa.

Nom _____ Data _____

Què diuen els elefants?

Els animals no poden parlar com nosaltres, però sí que es comuniquen entre ells. Els ocells ho fan amb el cant; els cans, amb els lladrucs, i les abelles, ballant davant les companyes.

Els elefants tenen una manera molt especial de comunicar-se: utilitzen les potes per enviar missatges als companys. Vols saber com ho fan?

L'elefant dóna cops amb les potes i fa que el terra tremoli. Els altres ho senten a través de les ungles dels peus i entenen el missatge. Però, què es deuen dir els elefants? Es pensa que són missatges de perill o de salutació. Ara que, això només ho saben els elefants.

1. Substitueix cada símbol per la vocal corresponent i esbrina el so que fan aquests animals.

BR★M★

_____

X▲SCL★

_____

CL★C★

_____

P★RR✦P★

_____

X▲✦L★

_____

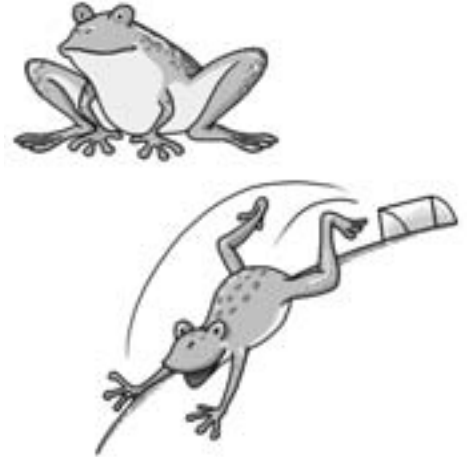
Nom _____ Data _____

Calàpets i granots

Hi ha calàpets i granots molt estranys. L'espècie més gran de granots té exemplars de la mida d'una motxilla: és el granot goliat. I la més petita té la mida de l'ungla d'un dit de la mà: és el granot *didactyla*.

El granot que bota a més distància és el granot africà *ptychadena*. D'un bot, pot travessar un camp de futbol.

Molts de calàpets i granots poden canviar el color de la pell. Però el campió és el calàpet de ventre de foc. Quan es vol amagar, es torna del color de les plantes i les roques que l'envolten, però si és atacat es posa de color vermell i negre.

1. Llegeix i respon.

- En què es diferencien el granot goliat i el granot *didactyla*?

- De quins colors es posa el calàpet de ventre de foc quan és atacat?

- Com es diu el granot que bota a més distància?

2. Escriu davall de cada animal *rèptil*, *peix* o *amfibi*, segons correspongui.

Nom _____ Data _____

L'herbari

Un herbari és una col·lecció de plantes seques. És com un àlbum de fotografies, però amb una fulla o una flor en cada pàgina.

Instruccions per fer un herbari:

- Agafa al camp fulles de diferents plantes.
- Col·loca cada fulla entre dues pàgines d'un diari i posa-hi damunt alguns llibres grans i pesants. El paper absorbirà la humitat i el pes deixarà les fulles llises. Al cap de deu dies estaran seques.
- Agafa un quadern de dibuix. Aferra una fulla en cada pàgina i fes una fitxa de dades: nom de la planta, dia i lloc de recollida, forma i color de les fulles...
- Posa un paper entre cada pàgina per conservar més bé les fulles.

1. Relaciona cada tipus de fulla amb l'etiqueta corresponent.

Fulla lanceolada

Fulla en forma de llança.

Fulla lobulada

Fulla amb vores ondulades.

Fulla cordiforme

Fulla en forma de cor.

Fulla acicular

Fulla en forma d'agulla.

Nom _____ Data _____

Un terreny davant la mar

Ara, per molt pocs doblers, es pot gaudir d'un terreny preciós davant la mar de la Tranquil·litat.

En realitat no es tracta d'una platja i tampoc té mar, però és un lloc molt tranquil; perquè la mar de la Tranquil·litat és a la Lluna.

Vista des de la Terra, la superfície de la Lluna té taques i formes. Una de les taques més grans va ser batejada fa molts d'anys com la mar de la Tranquil·litat. Es tracta d'una gran extensió de terreny enfonsada, i per això des de lluny es veu de color més fosc, com si fos una mar.

1. Llegeix i respon.

- On es troba la mar de la Tranquil·litat?
- Què és la mar de la Tranquil·litat?
- Quant costa un terreny a la mar de la Tranquil·litat?

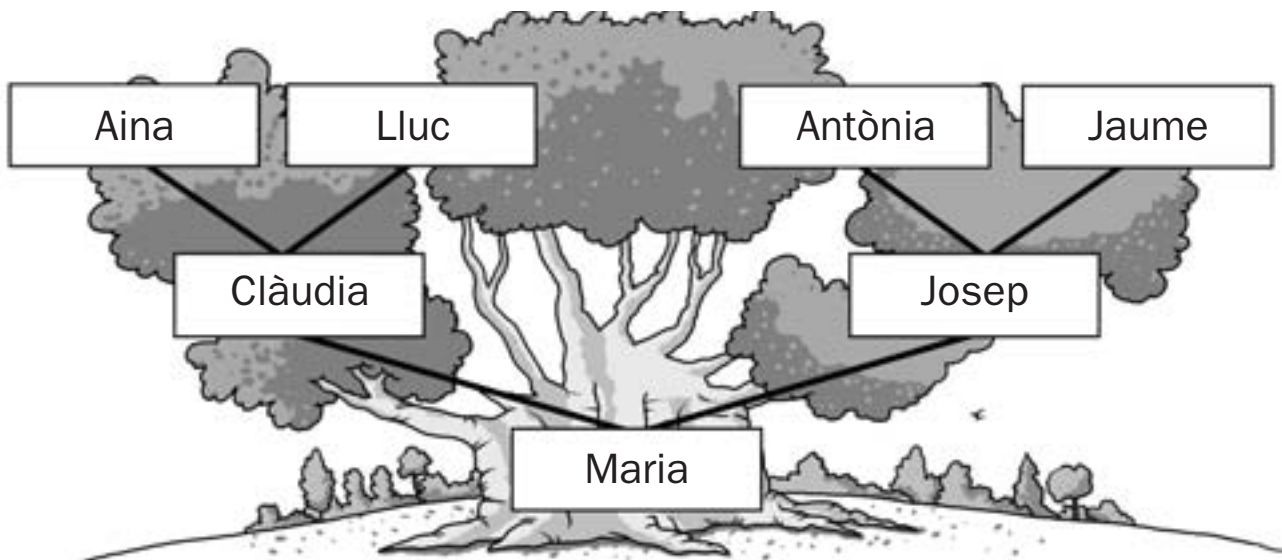
2. Fes un cartell en què anunciïs un terreny a la mar de la Tranquil·litat.

Nom _____ Data _____

L'arbre de la família

Un arbre familiar o genealògic és un esquema en què figuren els membres que integren una família i la relació de parentiu que hi ha entre ells.

En aquest tipus d'esquema, que sol tenir forma ramificada, la informació es col·loca seguint un ordre de successió: els avantpassats més antics se situen a la part superior de l'arbre i els membres més joves, a la part inferior.

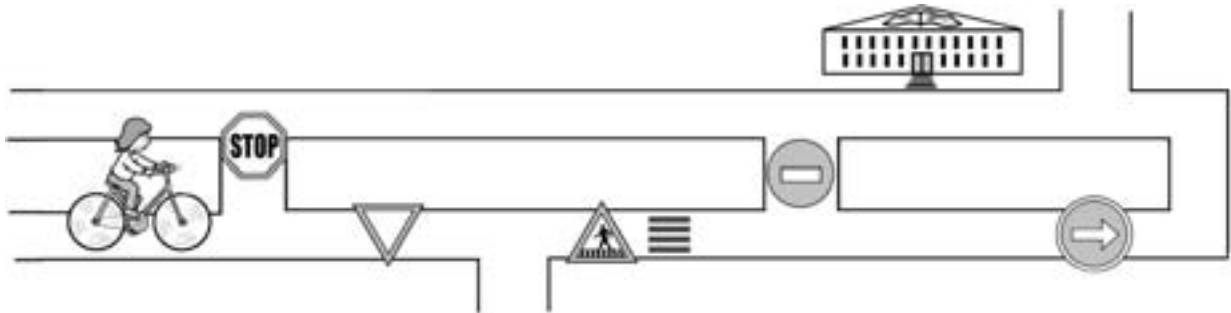
1. Observa l'arbre genealògic i encercla de vermell els padrins o avis paterns i de blau els padrins o avis materns.

2. Ara escriu els noms corresponents.

- Nom del pare del pare de na Maria. ▶
- Nom de la mare d'en Josep. ▶
- Nom de la mare de la dona de Josep. ▶
- Nom del pare de la mare de na Maria. ▶
- Nom de la filla del fill d'en Jaume. ▶

Nom _____ Data _____

Senyals de circulació

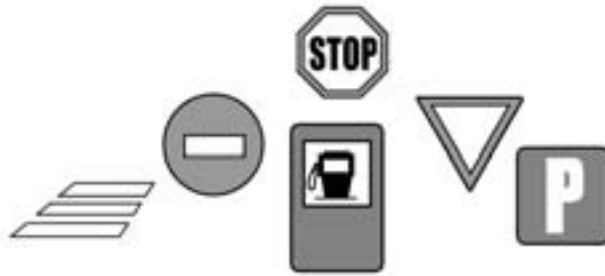

1. Assenjala el camí que ha de seguir na Rosa per arribar a la biblioteca.
2. Uneix cada senyal amb el significat que té.

stop

cediu el pas

pas de vianants

gasolinera

aparcament

direcció prohibida

3. Per què creus que són necessaris els senyals de circulació? Escriu.

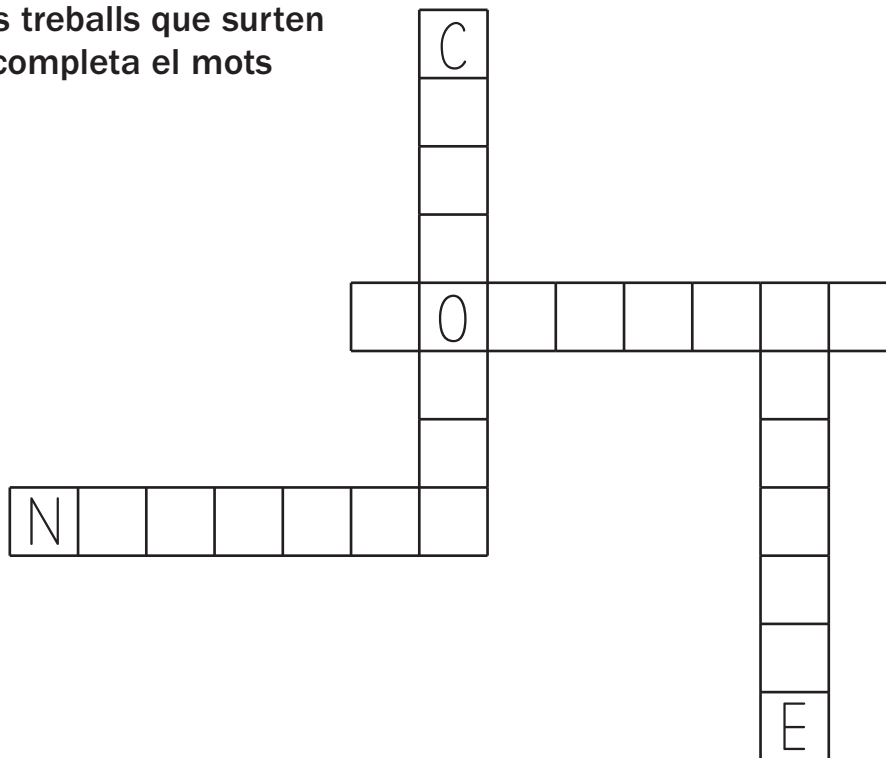
Nom _____ Data _____

Oficis vells, professions noves

La invenció de màquines i eines que faciliten la feina ha fet que amb el pas del temps desapareguin oficis que fa anys varen tenir molta importància, com el de carboner, el de nevater, el de saig...

Això no obstant, encara hi ha persones que treballen en oficis molt antics, com cistellers, cordadors, orfèvres...

1. Subratlla els treballs que surten en el text i completa el mots encreuats.

2. Relaciona.

nevater

carboner

cordador

cisteller

feia carbó

corda cadires

fa cistelles

venia neu pels pobles

Nom _____ Data _____

El pas del temps

_____

_____

_____

_____

1. Observa aquestes persones i escriu davall de cada una el seu nom.

- En Miquel va néixer molt després que en Lluís i abans que en Pere.
- N'Artur, que té mostatxo i no usa ulleres, és el major de tots.
- En Lluís, que té mostatxo i no duu capell, va néixer després que n'Artur.
- En Pere va néixer després que en Miquel.

